

Воронежский государственный университет Университет имени Гоце Делчева, г. Штип
Россия Македония

Воронешки државен универзитет Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Русија Македонија

Voronezh State University Goce Delcev University in Stip
Russia Macedonia

Вторая международная научная конференция Втора меѓународна научна конференција

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

Воронежский государственный университет **Университет имени Гоце Делчева, г. Штип**
Россия **Македония**

Воронешки државен универзитет **Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,**
Русија **Македонија**

Voronezh State University **Goce Delcev University in Stip**
Russia **Macedonia**

Вторая международная научная конференция **Втора меѓународна научна конференција**

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ **ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ**
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Олга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Коваљов, Филолошки факултет при ВГУ
Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Софија Заболотнаја (Русија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Виолета Димова (Македонија)
Марија Кусевска (Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (Македонија)
Даниела Коцева (Македонија)
Силвана Симоска (Македонија)
Татјана Атанасоска (Австрија)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Јулиа Дончева (Бугарија)
Гергана Пенчева-Апостолова (Бугарија)
Билјана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (Босна и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Ева Бартос (Полска)
Даниела Костадиновиќ (Србија)
Тамара Валчиќ-Булиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Зеки Ѓурел (Турција)
Неџати Демир (Турција)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонгат (Франција)
Реа Лујиќ (Хрватска)
Технички секретар
Софија Заболотнаја
Татјана Уланска

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Софија Заболотнаја (руски јазик)

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Снежана Кирова (англиски јазик)

Техничко уредување

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

81(062)

82(062)

316.7(062)

МЕЖДУНАРОДНАЯ научная конференция (2 ; Воронеж ; 2017)

Сборник статей / Вторая международная научная конференция, Воронеж, 10-12 мая 2017 = Сборник на трудови / Втора меѓународна научна конференција, Воронеж, 10-12 мај 2017 = Conference proceedings / Second International Scientific Conference, Voronezh, 10-12 May 2017. - Штип : Универзитет имени Гоце Делчева = Универзитет “Гоце Делчев” = Shtip : Goce Delcev University, 2017. - 642 стр. : табели ; 25 см

Трудови на рус., мак. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-469-7

а) Јазик - Собири б) Книжевност - Собири в) Културологија - Собири
COBISS.MK-ID 105484554

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Ольга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Виолета Димова, Филологический факультет при УГД
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Софья Заболотная (Россия)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Виолета Димова (Македония)
Мария Кусевска (Македония)
Ева Гёргиевска (Македония)
Даниела Коцева (Македония)
Силвана Симоска (Македония)
Татяна Атанасоска (Австрия)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Юлиа Дончева (Болгария)
Гергана Пенчева-Апостолова (Болгария)
Биляна Мариц (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Ева Бартос (Польша)
Даниела Костадинович (Сербия)
Тамара Валчич-Булич (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Ахмед Гюншен (Турция)
Зеки Гюрел (Турция)
Неджати Демир (Турция)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)
Реа Луйич (Хорватия)
Ученый секретарь
Софья Заболотная
Татьяна Уланска

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)

Софья Заболотная (русский язык)

Снежана Кирова (английский язык)

Техническое редактирование

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адрес организационного комитета

Воронежский государственный университет

Филологический факультет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет

ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

EDITORIAL STAFF

Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU
Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Sofya Zabolotnaya (Russia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Violeta Dimova (Macedonia)
Marija Kusevska (Macedonia)
Eva Gjorgjievaska (Macedonia)
Daniela Koceva (Macedonia)
Silvana Simoska (Macedonia)
Tatjana Atanasoska (Austria)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Gergana Pencheva-Apostolova (Bulgaria)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabriella B. Klein (Italy)
Ewa Bartos (Poland)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Necati Demir (Turkey)
Zeki Gurel (Turkey)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Rea Lujic (Croatia)
Conference secretary
Sofya Zabolotnaya
Tatjana Ulanska

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Sofya Zabolotnaya (Russian)

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Snezana Kirova (English)

Technical editing

Kostadin Golakov

Irina Arzhanova

Slave Dimitrov

Address of the Organizational Committee

Voronezh State University

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

Goce Delcev University - Stip

Faculty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Ануфрієв Олег – КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕКРАСОВЦІВ-СТАРОВІРІЦ В ПОНИЗЗИ УКРАЇНСЬКОГО ДУНАЮ: ІСТОРІЯ ТА СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ПОЛІЕТНІЧНОСТІ (НА МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)	11
2. Асимопулос Панайиотис - РЫБНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В СОВРЕМЕННОМ ГРЕЧЕСКОМ, РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	19
3. Балек Тијана - КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРИДЕВА У САВРЕМЕННОМ СРПСКОМ И РУССКОМ ЈЕЗИКУ	27
4. Беляева Наталья - ОБРАЗ ДОМА В ТВОРЧЕСТВЕ В. ВЫСОЦКОГО И Ю. ШЕВЧУКА: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ	37
5. Бердникова Ольга Анатольевна – ФИЛОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК	45
6. Бестолков Дмитрий Александрович – УЧАСТНИК РЖЕВСКОЙ БИТВЫ. ЛИРИЧЕСКИЙ ГЕРОЙ АЛЕКСАНДРА ТВАРДОВСКОГО В КОНТЕКСТЕ РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ПОЭТИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ.....	55
7. Гладышева Светлана - СУДЬБА РОССИИ И ЕВРОПЫ В ПУБЛИЦИСТИКЕ Д. С. МЕРЕЖКОВСКОГО ПЕРИОДА ЭМИГРАЦИИ.....	63
8. Гончарова Алина - ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИКИ «ТИХОГО ОБУЧЕНИЯ» ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ КЕЙЛЕБА ГАТТЕНЬО	69
9. Гоцко Алла Николаевна - СОЦИАЛЬНЫЕ И ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ РЕЧЕВОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ- ФИЛОЛОГА	79
10. Гузенина Светлана - СЛАВЯНСКИЕ ДУХОВНЫЕ ПАРАЛЛЕЛИ В КУЛЬТУРЕ РОССИИ И МАКЕДОНИИ.....	85
11. Ghențulescu Raluca -демче CULTURAL CHALLENGES IN SPECIALIZED TRANSLATIONS	91
12. Демченко Зинаида - КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА И ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖА ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	101
13. Денкова Јованка - НАУЧНАТА ФАНТАСТИКА НА ИВАН ЕФРЕМОВ	111
14. Димова Виолета - ЕСТЕТИКАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА И МЕДИУМИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО ЛИТЕРАТУРА	121
15. Ѓорѓиева Димова Марија - ЗА АТРАКТИВНОСТА НА ЕДЕН ЖАНР (КНИЖЕВНИТЕ, КНИЖЕВНО-ТЕОРИСКИТЕ И КНИЖЕВНО-ИСТОРИСКИТЕ ИМПЛИКАЦИИ НА ИСТОРИОГРАФСКАТА МЕТАФИКЦИЈА)	129
16. Ѓорѓиоска Жаклина - ЦРКОВНОСЛОВЕНИЗМИТЕ ВО ТВОРЕЧКАТА РИЗНИЦА НА АНТЕ ПОПОВСКИ	139
17. Ефременкова Татьяна Николаевна - ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО УСПЕШНОЙ ЛИЧНОСТИ, ЧЕРЕЗ ОРГАНИЗАЦИЮ ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ	149
18. Жосу Зоя - ПАМЯТЬ КУЛЬТУРЫ В РОМАНЕ ГЕРМАНА БРОХА «НЕВИНОВНЫЕ»	153

19. Зайналова Лариса – СОПОСТАВИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ КАК ОСНОВА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ	157
20. Зуева Надзея - ІДЭЙНЫ БАЗІС НАРОДНАГА БЫЦЦЯ Ў МАЛОЙ ПРОЗЕ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕННІКА ЛУКАША КАЛЮГІ	163
21. Иванова Бильана, Кирова Снежана, Кузмановска Драгана - ВЛИЈАНИЕ НА ВЕШТИНИТЕ ЗА ПИШУВАЊЕ И ЗБОРУВАЊЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ НА АНГЛИСКИ И ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК	173
22. Ивановска Билјана, Кусевска Марија - ПРАГМАТИКА НАСПРОТИ ГРАМАТИКА НАСПРОТИ СЕМАНИКА	185
23. Iskrev Dimitar - THE MENTOR AS KEY FIGURE IN WORKPLACE TRAINING	193
24. Јакимовска Светлана - ТРАНСФЕРОТ НА КУЛТУРНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ПРИ ПРЕПЕВОТ НА СТИХОЗБИРКАТА БЕЛИ МУГРИ ОД КОЧО РАЦИН	201
25. Jankova Natka - INTERCULTURAL COMMUNICATION IN ELT	211
26. Jovanov Jane - POLYCONTEXTUAL LINGUACULTURAL COMPETENCE	219
27. Југрева Марија - ПРОТЕСКАТА ВО РАСКАЗОТ „МЕТАМОРФОЗА” НА ФРАНЦ КАФКА	227
28. Караниколова-Чочоровска Луси - МЕНТАЛИТЕТОТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА ЧЕХОВ (ЗА ЖЕНСКИОТ, ЧИНОВНИЧКИОТ И НАРОДСКИОТ МЕНТАЛИТЕТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА АНТОН ЧЕХОВ)	233
29. Корноглуб Е.В. - ОБРАЗ Л.Н. ТОЛСТОГО В ПОВЕСТИ ИОНА ДРУЦЭ «ВОЗВРАЩЕНИЕ НА КРУГИ СВОЯ»	240
30. Коробов-Латынцев Андрей - РУССКАЯ ФИЛОСОФИЯ О ВОЙНЕ И НА ВОЙНЕ	245
31. Костюченкова Наталья - МЕТАФОРИЧЕСКАЯ ОРИЕНТАЦИЯ В ОТНОШЕНИИ ГРАММАТИЧЕСКОГО ЯРУСА ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И НОРВЕЖСКОГО ЯЗЫКОВ)	257
32. Крикливец Елена - СТИЛЕВАЯ МОДИФИКАЦИЯ РЕАЛИСТИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ В РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРАХ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ ХХ ВЕКА	263
33. Krsteva, Marija - FACT VS. FICTION: THE DOUBLING OF THE BIOGRAPHICAL SELF IN BIOFICTIONS ABOUT F.SCOTT FITZGERALD AND ERNEST HEMINGWAY	271
34. Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Бильана - МАКЕДОНСКИОТ ПРЕДЛОГ НА – КАМЕН НА СОПНУВАЊЕ КАЈ ИЗУЧУВАЧИТЕ НА ГЕРМАНСКИОТ И АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	277
35. Кузнецова Татьяна - КУЛЬТУРА ЭТНОСА В ФИЛОСОФСКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ	287
36. Kyrchanoff Maksym - MODERNISM, FUTURISM AND AVANT-GARDE AS INTELLECTUAL MOTHERLANDS OF TRANSFORMATIONS IN CHUVASH IDENTITY IN THE POETRY OF GENNADIИ АИИ	295
37. Лазарев Андрей - «СЛАВЯНСКИЙ ВЕСТНИК» И МОСКОВСКИЙ СЛАВЯНСКИЙ СЪЕЗД (1867)	307
38. Леонтиќ Марија - ПОТЕКЛО НА ТУРСКАТА ЛЕКСЕМА (х)ане/(х)ана (hane) И НЕЈЗИНА АДАПТАЦИЈА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК КАКО СУФИКС	313
39. Лапыгина Мария - ОПИСАНИЕ КОММУНИКАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ СЕРБСКОГО И РУССКОГО НАРОДА В СТАНДАРТНЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ СИТУАЦИЯХ	321
40. Lisjak Anton - TRAGOVI RAZVOJA SLAVENSKOG IDENTITETA U POVIJESNIM IZVORIMA SREDNJEGA VIJEKA	329

41. Майсюк Ольга - ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГРАММАТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ РУССКОГО И ТУРКМЕНСКОГО ЯЗЫКОВ	341
42. Макаријоска Лилјана - ЛЕКСИЧКИОТ ПОДБОР ВО ПРОЗАТА НА ВЛАДО МАЛЕСКИ	349
43. Марковиќ Михајло, Новотни Соња – ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА РМ И ОДНОСОТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ КОН МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	359
44. Маролова Даринка, Ѓорѓиевска Ева - БИРГЕРОВАТА „ЛЕНОРЕ“ – ПАРАДИГМА ЗА НЕПРЕБОЛНА ЛЮБОВ	367
45. Меркулова Инна - ЛЕКСИКА МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА НА ОБЩЕСЛАВЯНСКОМ ФОНЕ	373
46. Методијески Дејан, Голаков Костадин - МАКЕДОНИЈА КАКО ПОТЕНЦИЈАЛНА ДЕСТИНАЦИЈА ЗА РУСКИТЕ ТУРИСТИ	383
47. Михайлова Ирина - РОЛЬ ИНОЯЗЫЧНЫХ ВКРАПЛЕНИЙ В УСТАНОВЛЕНИИ ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫХ СВЯЗЕЙ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В.О. ПЕЛЕВИНА	393
48. Михайлова Елена, Чжоу Жуйгао - ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ ЯЗЫК	399
49. Младеноски Ранко - ПОЕТСКИОТ ОРАТОРИУМ НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	409
50. Moretti Violeta - LATIN PROVERBS AS A TWO-WAY ROAD OF CULTURAL TRANSFER	419
51. Негријеска Надица – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА МОЖНИОТ НАЧИН ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ЕКСЦЕРПИРАНИ ОД РОМАНОТ CANONE INVERSO ОД АВТОРОТ ПАОЛО МАУРЕНСИГ И ПРЕВОДОТ НА МАКЕДОНСКИ	427
52. Недјурмагомедов Георгиј - ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ	437
53. Новотни Соња, Марковиќ Михајло – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА РАЗВОЈОТ НА ПОЛУВОКАЛИТЕ ВО ДВА ПАТЕРИЦИ СО МАКЕДОНСКА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКА РЕДАКЦИЈА	445
54. Орлова Надежда - БИБЛЕЙСКОЕ ИМЯ В СЛАВЯНСКИХ ЯЗЫКАХ: АГАРЬ	455
55. Пасмарнова Валерия - ВИДЕО-КЕЙС КАК ФОРМА ОБУЧЕНИЯ НА СТЫКЕ ВЕБИНАРА И КЕЙС-ТЕХНОЛОГИИ	465
56. Петровска- Кузманова Катерина - „МАЈСТОРОТ И МАГАРИТА“ ОД М. БУЛГАКОВ НА СЦЕНАТА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОДЕН ТЕАТАР	473
57. Плахтиј Татьяна - РЕМИНИСЦЕНЦИИ КАК АКТУАЛИЗАТОРЫ НОВЫХ СМЫСЛОВ В ПЬЕСАХ УКРАИНСКОГО ДРАМАТУРГА XX СТОЛЕТИЯ НИКОЛАЯ КУЛИША	481
58. Пляскова Елена – ОТРАЖЕНИЕ НАРОДНОГО ЮМОРА В НЕМЕЦКИХ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЗМАХ	491
59. Pop Zarijeva Natalija, Iliev Krste - THE CONTRIBUTION OF “DRACULA UNTOLD” TO THE EVOLUTION OF BRAM STOKER’S DRACULA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PROTAGONISTS	497
60. Попова Дарња - БЕЗУМНЫЙ МЕЧТАТЕЛЬ»: РЕЦЕПЦИЯ ЛИЧНОСТИ И ТВОРЧЕСТВА Э. ПО ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ КРИТИКЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВВ.	505
61. Продановска-Попоска Весна - ПРЕГЛЕД НА МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ПРИ ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО ОДНОС НА ПРАВИЛНИОТ ИЗГОВОР	515
62. Розенфелд Марьяна - РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ В ОБЩЕНИИ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ	523

63.	Roitberg Natalia – THE STRUCTURE OF A LANGUAGE LESSON	531
64.	Росенко Н.И. - О НЕКОТОРЫХ НАПРАВЛЕННОСТЯХ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ ЮРИСТА	539
65.	Ряполов Сергей Владимирович - ФИЛОСОФИЯ О. ФЕОФАНА (АВСЕНЕВА) В КОНТЕКСТЕ ВОРОНЕЖСКОГО ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА	543
66.	Саломатина Мария - ЭССЕИСТИКА ПЕТРА ВАЙЛЯ, ИЛИ БЕСКОНЕЧНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ	551
67.	Симонова Светлана, Белоусов Арсений - К ВОПРОСУ ОБ ЭТИКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ СИНТЕЗЕ В ИКОНОПИСИ ВИЗАНТИИ И ДРЕВНЕЙ РУСИ	561
68.	Соловьев Дмитрий - СИСТЕМА КУРАТОРСТВА УНИВЕРСИТЕТОВ	569
69.	Стојановска-Стефанова Анета - КУЛТУРНИ ПРЕОБРАЗБИ КАЈ ДРЖАВИТЕ ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА	573
70.	Тасевска Марица, Хаџи-Николова Адријана – АНГЛИЦИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД СПИСАНИЈАТА „JOY“ и „WOMAN“	579
71.	Тернова Татјана - ОБРАЗ РЕВОЛУЦИИ В ЛИРИКЕ АНАТОЛИЈА МАРИЕНГОФА	591
72.	Тодорова Марија - УСВОЈУВАЊЕ НА ВТОР ЈАЗИК	597
73.	Тоевски Свето - АНТРОПОЛОШКАТА ЛИНГВИСТИКА ВО МАКЕДОНИЈА И НЕЈЗИНИОТ ПОГЛЕД НА ГАНЕ ТОДОРОВСКИ И ПЕТРЕ М.АНДРЕЕВСКИ 605	
74.	Тресцова С.В., Трощинская-Степушина Т.Е. - КЛАССИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	629
75.	Уланска Татјана – КОГНИТИВНИТЕ МЕХАНИЗМИ ПРИ ПРОЦЕСОТ НА ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	633
76.	Филошкина Светлана - ТЕЛЕСНЫЕ ОБРАЗЫ В РОМАНЕ М. ОНДАТЖЕ «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ»	639
77.	Хайдер Джамил Джабер Альшинаинин - МЕЖДУНАРОДНЫЕ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ ИРАКА В ЭПОХУ СОЦИОПОЛИТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	645
78.	Холина Дарья Александровна - ДВИЖУЩИЙСЯ СУБЪЕКТ В РАННЕЙ И ПОЗДНЕЙ ЛИРИКЕ У. Б. ЙЕЙТСА	651
79.	Цыганкова Яна - РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБРАЗА ВАМПИРА В РОМАНАХ ЭНН РАЙС И ПОППИ З. БРАЙТ «ИНТЕРВЬЮ С ВАМПИРОМ» И «ПОТЕРЯННЫЕ ДУШИ»	659
80.	Чуносова Ирина - УЧЕБНАЯ МОТИВАЦИЯ КАК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	665
81.	Шутаров Васко - МЕЃУНАРОДНИ КУЛТУРНИ ВРСКИ ВО ВРЕМЕ НА СОЦИО-ПОЛИТИЧКИ ПРОМЕНИ	671

УДК: 811.163.41'367.623:811.161.1'367.623

811.161.1'367.623:811.163.41'367.623

КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРИДЕВА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ

Тијана Балек

Докторанд Универзитет у Новом Саду Филозофски факултет
Одсек за славистику

Апстракт: У раду је представљена компаративна анализа придева у савременом српском и руском језику који у својој семантичкој структури носе значење температуре, због чега се у овом раду називају *температурним* придевима. Основни задатак рада је показати да и у сродним језицима, какви су српски и руски, ипак постоје извесне разлике у употреби анализираних придева. Премда су температурни придеви умногоме слични у поређеним језицима, најочитија разлика запажена је у домену лексичке спојивости датих придева са одређеним групама именица, што је у раду посебно истакнуто. Циљ рада је описати значења најфреквентнијих температурних придева у српском и руском језику и указати на сличности и разлике њихове лексичке спојивости с одређеним групама именица у поређеним језицима.

Кључне речи: *температурни придеви, семантика, спојивост, српски и руски језик.*

1. Уводне напомене

Придеви спадају у лексичко-семантичку категорију предикативних речи којима се представља особина неког појма означеног именицом и обично се деле на *описне* (какви су и придеви који су у овом раду предмет анализе), *односне* и *присвојне*. Како придеви немају денотате већ се са њима саодносе посредством именица које они (придеви) ближе одређују, семантичка веза која се успоставља између придева и именице-денотата може бити јача или слабија, што се, са једне стране, одражава на *лексичку спојивост* одређене групе речи са другом, док се, са друге стране, испољава и кроз *синтаксичку спојивост* наведених двеју група речи (што се на нивоу реченице испољава као *атрибутивна* или *предикативна функција* придева).

Уже поделе придева могу се извести у зависности од карактеристика денотата и од тога поседују ли они (придеви) способност интензификације или не. Другим речима, могуће је издвојити следеће подгрупе придева: (1) придеви са значењем оцене / параметра; (2) придеви са значењем физичких особина људи или животиња; (3) придеви којима се денотира оно што је чулно сазнатљиво, видљиво, опипљиво (у ову групу спадају и ‘температурни’ придеви) итд.

2. Специфичности придева као лексичке категорије у поређеним језицима

Све особине наведене у претходном одељку су, може се рећи, универзалне у српском и руском језику, који су блиско сродни. Ипак, без обзира на то, постоје одређене специфичности дате категорије у поређеним језицима, које се разматрају у овом делу рада.

Главна особеност придева у српском језику, у поређењу са руским, јесте поседовање категорије *придевског вида*, односно разликовање *одређеног* и *неодређеног* придевског вида. Придеви *одређеног вида* (који се још назива и *дужим обликом* придева) имају у номинативу сингулара мушког рода наставак *-и*: срп. *хладни, млаки, лепи, зелени* итд. Насупрот њима, придеви *неодређеног вида* (који се назива и *краћим обликом* придева) имају \emptyset наставак: уп. срп. *хладан, млак, леп, зелен* итд. У зависности од придевског вида, разликују се и њихови деклинациони модели, односно придеви *неодређеног вида* имају у већини падежних облика сингулара² (осим у вокативу, где је увек дуги облик, и инструменталу, где се разликује само акценат) наставке именичке промене.³ Придеви *одређеног вида* имају наставке придевске промене (према Станојчић, Поповић (1992: 84–85)): уп. срп. *хладан чај – хладни чај, хладна чаја – хладног чаја, хладну чају – хладном чају* итд. У живом говору се ове разлике данас готово и не примећују, односно у савременом језику је преовладала именичка промена, тј. краћи облик придева – *неодређени вид*.

Премда и у руском језику такође постоје *дужи* и *краћи облик* придева, њихова је улога другачија. Наиме, придеви *дужег облика* у руском језику сигнализирају да је особина именице означене придевом

² Разлике у облицима плурала су незнатне и тичу се само акценатских дужина вокала у наставку.

³ Поред ове разлике, видска опозиција придева носи и разлику у *познатости–непознатости* појмова уз које се придев јавља, што је слично појму *члана (одређеног или неодређеног)* у језицима који поседују ту категорију, нпр. у енглеском. Ова диференцијација се, поготово у живом, разговорном језику, ретко среће.

њена *стална карактеристика*, а у реченици остварују улоге *конгруентног атрибута* или *именског дела предиката*. Са друге стране, придеви *краћег облика* особину именице коју квалификују означавају као *тренутну* или присутну само *повремено*, *непроменљиви* су и врше функцију *именског дела предиката*, а са субјектом реченице слажу се у роду и броју (деталније в. нпр. у Шведова, Лопатин 1989). Дакле, у српском језику не постоји категорија која би била еквивалентна категорији *дужег/краћег облика придева* у руском језику, као што ни у руском не постоји категорија слична ономе што се у српском језику подразумева под *придевским видом*, а што се у претходном делу текста покушало расветлити.

Оба се, пак, поређена језика одликују чињеницом да *атрибутивну функцију* могу имати и одређени глаголски облици – *партиципи*,⁴ тачније глаголски придев трпни (пасивни партицип) у српском језику, а у руском *причастия* (партиципи активни и пасивни садашњег/прошлог времена, односно несвршеног и/или свршеног вида).

3. Температурни придеви

Придеви се, на основу архисеме ‘температура’, удружују у посебну лексичко-семантичку групу, а њихова се специфичност огледа и у неподударности значења ове групе придева у поређеним језицима. Спроведеном анализом, која је обухватила материјале различитих речника (в. литературу), утврђено је да се у оквиру групе придева с датом архисемом образују по два синонимска низа (више о синонимији и антонимији в. нпр. у Драгићевић 2007, Новиков 1982).⁵

- 1) Низ придева за температуру вишу од просека⁶ (тзв. *топла група*): срп. *врућ, врео, топао, топликаст, млак*; рус. *горячий, жгучий, палящий, жаркий, знойный, теплый*.
- 2) Низ придева за температуру нижу од просека (тзв. *хладна група*): срп. *леден, студен, хладан, прохладан*; рус. *студеный, ледяной, морозный, холодный, прохладный*.⁷

⁴ Уобичајеније је да атрибутивну функцију имају придеви. Партиципе, стога, можемо посматрати као *неправе* придеве јер су глаголског порекла.

⁵ Изостављени су придеви који контекстуалном употребом попримају значење температуре (контекстуални синоними придева наведеним у наставку), тачније пажња је била усмерена на оне којима је температурна семантика примарна.

⁶ Како је језик антропоцентричан, репер за одређивање температуре предмета/средине је температура људског тела (која износи око 36° Целзијуса).

⁷ Примећује се да се у оба низа придеви-чланови градирају према интензитету температуре који се сваким од њих изражава. Поменуто градирање врши се од особине највећег интензитета ка (нај)слабијој, односно од „најтоплијег“ ка „најхладнијем“ придеву и обрнуто.

Ова два синонимска низа чине један велики антонимски низ придева на чијем је једном крају, природно, синонимски низ *хладне групе* а на другом – *топле*. На граници двеју група налазе се придеви *млак*, *топао* и *прохладан* у српском језику, односно *теплый* и *прохладный* у руском.⁸ Т. Е. Токарјева (1976) истиче да чланови поменутих синонимских низова не могу међусобно ступати у синонимске односе, упркос истом категоријалном обележју, због градуалности коју сваки од њих поседује и нијансе у значењу коју она носи.

3.1. Придеви „топле“ групе и њихова лексичка спојивост

Од горенаведених придева који чине ову групу у српском језику биће анализирани придеви *врућ*, *врео*, *топао* и *млак*, а у руском: *жаркий*, *знойный*, *горячий* и *теплый*. Сви побројани придеви изражавају температуру именице која је изнад просека (осим придева срп. *млак* и рус. *теплый* који су најслабије температуре, тј. њихова је температура око просека). У овом и наредном одељку (3.2.) анализира се спојивост придева и именица које су семантички систематизоване у неколико група, према уоченој дистрибуцији у поређеним језицима.

Горепоменута неподударност у погледу семантике анализираних придева у српском и руском језику тиче се управо придева који припадају овој, „топлој“, групи. Како је показала анализа *Руско-српског речника* (2008: 148, 195, 245, 852; даље *РСР*) и *Речника Матице српске* (2011; даље *РМС*), придеви у српском језику *врућ* и *врео* су преводни еквиваленти руским придевима *горячий*, *жаркий* и *знойный*, док придеву рус. *теплый* у српском одговарају два придева: *топао* и *млак*. Наведено имплицира закључак да је српски језик мање „осетљив“ на изражавање температурне компоненте именице-денотата придевом, јер се у датој функцији користи мањи број придева који „покривају“ значења придева у руском језику.⁹

Именице које означавају какву металну површину загрејану посредно, нпр. водом која кроз њих протиче (попут срп. *радијатор*; рус. *батарея* и сл.) јављају се у српском језику уз придеве *врућ*, *врео*, *топао* и *млак* а у руском углавном уз придеве *горячий* и *жаркий*. Уп. 1) *Јуче су на*

⁸ Разлог је што је код ових придева значење топлоте, односно хладноће најблаже. Они се налазе на прелазу из једне групе температурних придева у другу, односно како то дефинише Т. Е. Токарјева (1976: 192) – код њих значење температуре није непосредно изражено.

⁹ Придеву рус. *горячий* наведени су као преводни еквиваленти у српском језику придеви *врућ*, *врео* и *топао* (*РСР* 2008: 148). Међутим, како показују одреднице поменутих придева у *РМС* (2011: 162, 165, 1299) – то се не може сматрати у потпуности одговарајућим еквивалентима због нијансе у значењу коју ови придеви поседују.

+5 били толико **врели/врући радијатори** да се не може држати рука на њима. (Блок 17.5.17); 2) **Последние два года очень горячие/жаркие батареи в квартире.** (Форум 17.5.17); 3) **Как сделать теплее батарею** (Авер 17.5.17);¹⁰ 4) **Од сутра пробе грејања и млаки радијатори.** (Блиц 17.5.17).

Именице којима се денотирају одређене срединске или климатске појаве, могло би се чак рећи – околина, као што су срп. *вода, ваздух, ветар* (рус. *вода, воздух, ветер*) јављају се у споју са свим овде анализираним придевима „топле“ групе у српском језику, док у руском постоје извесна ограничења, тачније придев рус. *знойный* не јавља се уз именицу рус. *вода*. Неки од примера су: 6) *...држи врели метални бокал¹¹ позноготичког облика, у којем је врела вода.* (КССЈ); 7) *Я бы сказала спасибо, если бы на этаже в нашем общежитии была горячая/жаркая / *знойная вода* (НКРЯ); 8) *...између Белољина и Блага дува врео/врућ/*млак ветар, као да долази из Сахаре* (КССЈ). 9) *Горячий/жаркий/знойный/теплый ветер дул стремительно, с неистовой силой.* (НКРЯ). С обзиром на то да се у примеру (8) ветар пореди са ветром ‘из Сахаре’, придев срп. *млак* означен је звездицом, што не би морао бити случај да нема тог поређења.

За разлику од претходно анализираних група именица, када се ради о називима људских делова тела – спојивост температурних придева је врло сужена, посебно у руском језику. Тачније, именица срп. *глава* (рус. *голова*) јавља се у српском језику у споју с придевима *врућ* и *врео*.¹² 10) *Још ми је ‘врућа глава’.* *Могоа бих да кажем нешто због чега бих се кајао.* (КССЈ). Идентичан је случај и у руском језику с именицом рус. *голова*, уп.: 11) *Горячая голова у парня, а думать еще не научился.* (НКРЯ). И друге именице из поменуте лексичко-семантичке групе одликују се ограниченом спојивошћу с анализираним придевима, те се тако срп. *чело* (рус. *лоб*) у српском језику јавља уз придеве *врућ*, *врео* и *топао* (док је неуобичајено да се јави уз придев *млак*, мада није неграматично), а у руском језику – једино уз придеве *жаркий* и *горячий*. У оба језика спој ове именице и

¹⁰ Премда се овде придев рус. *теплый* налази у споју с именицом рус. *батарея*, мора се истаћи да није употребљен позитив придева (који се ретко јавља у оваквим и сличним спојевима) већ компаратив, који и својим граматичким својствима упућује на већи степен интензитета особине одређеног денотата.

¹¹ Ово се може односити и на групу именица појашњених горе као посредно загрејане јер је бокал загрејан водом која се у њему налази.

¹² Примери (10) и (11) су примери једне од бројних метафоричких транспозиција значења датог придева и то у домену *карактеризација људских особина – непромишљеност, импулсивност* за које је речено да ће бити поменуте приликом анализе, као и да пажња у овом раду није усмерена на домен пренесених значења.

придева упућује на то да се ради о болесном човеку, што није случај када се ови придеви јаве уз именице којима се означавају неки други делови тела (нпр. срп. *рука, нога*; рус. *рука, нога* и сл.): 12) *...хладне облоге на врело/вруже/топло чело добро дођу, али не дотичу узроке високе температуре.* (КССЈ); 13) *...отвечает фея и кладет свою нежную ручку на горячий/жаркий лоб больного.* (НКРЯ).

Називи делова одеће још су мање подложни комбиновању с температурним придевима. У српском језику се ове именице јављају једино уз придев срп. *топао* и то да би се њима описале именице чије је својство да греју/одржавају телесну температуру људи на оптималном нивоу, а у руском уз *жаркий* и *теплый*. 14) *Врло квалитетна и топла/*вруже/*врела зимска јакна за мале паре.* (Куппрод. 18.5.17); 15) *Посоветуйте не слишком жаркую/теплую каякерскую куртку.* (Форум_2 18.5.17).

Када је реч о именицама из лексичко-семантичке групе *храна и напаци* (рус. *еда* и *напитки*) запажа се њихова доминантна спојивост са анализираним придевима „топле“ групе у српском језику, док је у руском спојивост нешто ограниченија и усмерена на придеве рус. *горячий* и *теплый*: 16) *Топлао чај од липе ублажава прехладу.* (Доктор 18.5.17); 17) *Я... макал хлеб в теплый чай, налитый в блюдце.* (НКРЯ); 18) *Врела супа са мало бибера ће отклонити главобољу и упалу грла.* (Дијета 18.5.17); 19) *В день свадьбы жених и невеста подают кобылий кумыс и горячее мясо...* (НКРЯ).

3.2. Придеви „хладне“ групе и њихова лексичка спојивост

Придеви који припадају овој групи означавају да је температура именице-денотата испод просека (срп. *хладан*; рус. *холодный*), односно приближна просечним вредностима (јер је, у случају придева срп. *прохладан* / рус. *прохладный*, највиша у односу на остале придеве „хладне“ групе). У овом раду анализи ће бити подвргнута по два придева у поређеним језицима – *прохладан* и *хладан* у српском, односно *прохладный* и *холодный* у руском језику (о промени семантике придева рус. *холодный*, која није забележена у српском језику, в. у Михайлова 1983).

Придеви срп. *хладан* и рус. *холодный* јављају се у споју с именицама из групе оних које означавају какву металну површину кроз коју протиче хладна вода те и оне попримају њену температуру, или су хладне услед одсуства материје која би их учинила топлијим, као што је случај с примерима у наставку: 20) *Радијатор хладан, рачун врућ иако је девет дана у новембру температура била 20 степени.* (КССЈ); 21) *Первым делом возникает вопрос: когда холодные батареи, куда жаловаться?* (ФБ

18.5.17). Са друге стране, придев срп. *прохладан* се у српском језику не јавља уз именице ове групе, док у руском није неуобичајен: 22) *Почему новая батарея алюминиевая снизу прохладная? Причем обе. Воздух спускали.* (Болвопр. 18.5.17).

Именице које означавају неку средину/природну појаву (срп. *вода, ваздух, ветар*; рус. *вода, воздух, ветер* и др.) јављају се у споју са придевима срп. *прохладан* / рус. *прохладный*: 23) ... *величанствен призор водених слапова којима се хладна вода прелива из вишег у ниже језеро.* (КССЈ); 24) *Кто сможет – попробуйте, холодная вода вызывает стресс организма, жирок уходит!* (НКРЈ). Ове именице се, међутим, јављају и са придевима срп. *хладан* / рус. *холодный*: 25) ... *дуваше неки хладан ветар.* (КССЈ); 26) *Дул очень сильный и холодный ветер...* (НКРЈ).

Одређени називи делова тела, нпр. срп. *глава* / рус. *голова* јављају се само уз придев срп. *хладан* / рус. *холодный*:¹³ 27) ...*за добру реализацију потребно је искуство и хладна глава.* (КССЈ); 28) *Сегодня, как никогда, ему нужна трезвая и холодная голова.* (НКРЈ). Насупрот овоме, именица срп. *чело* / рус. *лоб* се у српском језику јавља једино с придевом *хладан*, а у руском и уз *прохладный* и уз *холодный*. Уп.: 29) *Прокуратор пребриса надланицом мокро, хладно/*прохладно чело...* (КССЈ); 30) — *Белосельцев обнял ее, поцеловал в открытый прохладный лоб и, чувствуя, что может сейчас разрыдаться, быстро пошел к машине.* (НКРЈ).

Називи делова одеће не јављају се ни уз један од анализираних придева и то важи у оба поређена језика, јер је карактеристика одеће да греје, не да хлади. Лексичко-семантичка група именица којима се означавају *храна и напници* у српском језику јавља се најчешће уз придев *хладан* (спој са *прохладан* није неграматичан, само је неуобичајен), а у руском подједнако и уз *прохладный* и уз *холодный*: 31) *Лето напokon стиже. Научите како се припрема хладна/*прохладна кафа.* (Оп. 18.5.17); 32) *Прохладный/холодный чай утолит вашу жажду не хуже воды.* (ВК 18.5.17). *Прохладан* у (31) означен је звездicom јер је пример конструисан, није у том или сличном облику забележен у корпусу.

Како истиче Е. В. Рахилина (2008: 222–223), у руском језику се именице рус. *лес* и *тень* (срп. *шума* и *сенка*) јављају само уз придев *прохладный*, узимајући у обзир овде анализиране ‘температурне’ придеве: 32) ...*будто никакой войны нет на свете, а есть только широкие поля и...глубокий прохладный лес...* (НКРЈ); 33) *Сны красной сомнамбулы: пятна тишины, прохладная тень покоя* (НКРЈ). Претрагом Националног корпуса руског језика уочен спој ових именица с придевом рус. *холодный*:

¹³ Ово је такође пример реализације пренесеног значења у домену карактеризација људских особина – *трезвеност, промишљеност* и сл.

34) ...отец по науцению злой мачехи завозит в холодный лес свою злосчастную дочку. (НКРЯ); 35) *Холодная тень, цвета пепла, легла ей на душу.* (НКРЯ).

4. Закључак

У раду су анализирани тзв. *температурни* придеви, односно придеви чија је архисема ‘температура’. Најпре су описане основне карактеристике придева као лексичко-синтаксичног (под)система, улоге које придеви у реченици могу обављати (атрибутивна и предикативна), као и неке од специфичности проучаване врсте речи у поређеним језицима (разлике између појмова *дужи* и *краћи облик* придева у српском и руском језику и сл.). Највише пажње посвећено је лексичкој спојивости температурних придева и одређених лексичко-семантичких група именица, нпр.: *храна и напизи* (рус. *еда и напитки*); *називи делова одеће* (рус. *названия частей одежды*) и др. Анализом је уочено да, иако се ради о блиским језицима и придевима за које се може рећи да су језичке универзалије, ипак постоје одређене разлике које нису занемарљиве, на што је у раду и указано. Неке од таквих разлика су специфична спојивост именица *лес* и *тень* у руском језику, као и ограничена спојивост назива делова тела и делова одеће с температурним придевима у оба поређена језика итд.

Коначно, анализа је показала да се на српски језик различити руски придеви најчешће преводe само двама придевима, што је имплицирало закључак да је српски језик мање подложен нијансама разликовања температурне семантике денотата чије су карактеристике означене придевима, него што је то случај у руском језику.

Литература

1. Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике.
2. Кортјевскаја-Тамм М. (ed.). (2015). *The Linguistics of Temperature*. Amsterdam – New York: John Benjamins Publishing Company.
3. Михайлова, Н. М. (1983). ‘Развитие семантики некоторых прилагательных со значением температуры в истории русского языка’. *Филологические науки*, № 6, 70–73.
4. Новиков, Л. А. (1982). *Семантика русского языка*. Москва: Высшая школа.
5. Станојчић, Ж., Љ. Поповић. (1992). *Грамматика српског језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

6. Рахилина, Е. В. (2008). *Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость*. Москва: Русские словари.
7. Токарева, Т. Е. (1976). 'О синонимии прилагательных'. [Фундаментальная электронная библиотека Русская литература и фольклор] <<http://feb-web.ru/feb/izvest/1976/02/762-191.htm>> 30.03.2016.
8. Шведова, Н. Ю., В. В. Лопатин. (1989). *Краткая русская грамматика*. Москва: Русский язык.

Скраћенице и извори

1. Авер 17.5.17 <<http://aver.ru/repair/kak-sdelat-teplee-batareyu/>> (17.5.2017)
2. Блиц 17.5.17 <<http://www.blic.rs/vesti/beograd/od-sutra-probe-grejanja-i-mlaki-radijatori/5d0bh25>> (17.5.2017)
3. Блок 17.5.17 <<http://www.blok72.com/forum/viewtopic.php?t=144>> (17.5.2017)
4. Болвопр. 17.5.17 <<http://www.bolshoyvopros.ru/questions/1873927-rochemu-novaja-batareja-snizu-prohladnaja.html>> (17.5.2017)
5. ВК 18.5.17 <<https://vk.com/public40742576>> (18.5.2017)
6. Дијета 18.5.17 <<http://dijetaplus.com/lecenje-sinusa-prirodnim-lekovima/>> (18.5.2017)
7. Доктор 18.5.17 <<https://www.doktor.rs/txt/3998/topao-caj-od-lipe-ublazava-prehladu>> (18.5.2017)
8. КССЈ – *Корпус савременог српског језика* на Математичком факултету Универзитета у Београду <<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/korpus>>
9. Куппрод. 18.5.17 <<http://www.kupujemprodajem.com/Vrlo-kvalitetna-i-topla-jakna-za-male-pare-43380180-oglas.htm>> (18.5.2017)
10. НКРЈ – *Национални корпус руског језика* © 2003–2016. Институт руског језика им. В. В. Виноградова РАН / Отдел компьютерной лингвистики и лингвистической поэтики <www.ruscorgora.ru>
11. Ожегов, С. И. (1968). *Словарь русского языка*. Москва: Советская энциклопедия.
12. Оп. 18.5.17 <<http://opusteno.rs/kuhinja-f49/kako-se-kuva-hladna-kafa-t6192.html>> (18.5.2017)
13. РМС – Николић, М. (ур.). (2011). *Речник српског језика*. Нови Сад: Матица српска.
14. РСР – Станковић, Б. (2008). *Руско-српски речник*. Нови Сад: Прометеј.

15. ФБ 18.5.17 <<http://fb.ru/article/160238/holodnyie-batarei-kuda-jalovatsya-i-что-делат>> (18.5.2017)
16. Форум 17.5.17 <<http://forum.abok.ru/index.php?showtopic=97543>> (17.5.2017)
17. Форум_2 18.5.17 <<http://forum.sea-kayak.ru/viewtopic.php?p=19749>> (18.5.2017)